

VUOSIKERTOMUS 2019

 TORNIONLAAKSON SÄHKÖ

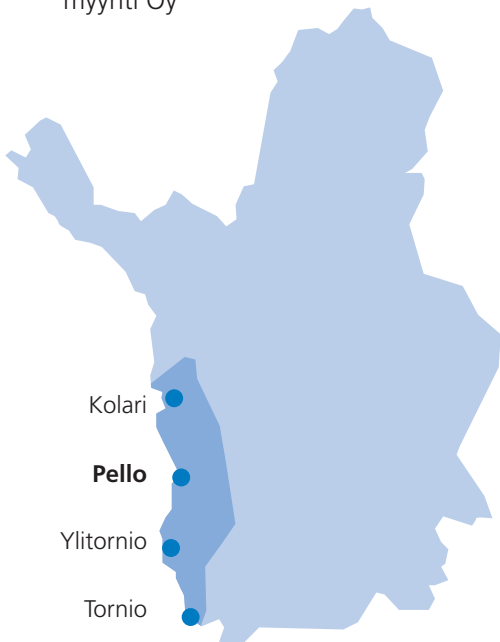
SISÄLTÖ

Toimitusjohtajan katsaus	4
Yrityshallinto	7
Henkilöstö	8
Verkosto	11

TIETOJA TILINPÄÄTÖKSESTÄ

Hallituksen toimintakertomus	14
Tuloslaskelma	16
Tase	17
Rahoituslaskelma	18
Tilinpäätöksen liitetiedot	19
Sähkömarkkinalain mukaiset liitetiedot	20
Sähköverkkotoiminnan tuloslaskelma	22
Sähköverkkotoiminnan tase	22
Muun sähköliiketoiminnan tuloslaskelma ja tase	23
Lisätiedot	23

Jakelualueen toimitusvelvollinen sähkönmyyjä on Loiste Sähkönmyynti Oy

Taitto: ADANU, Enontekiö

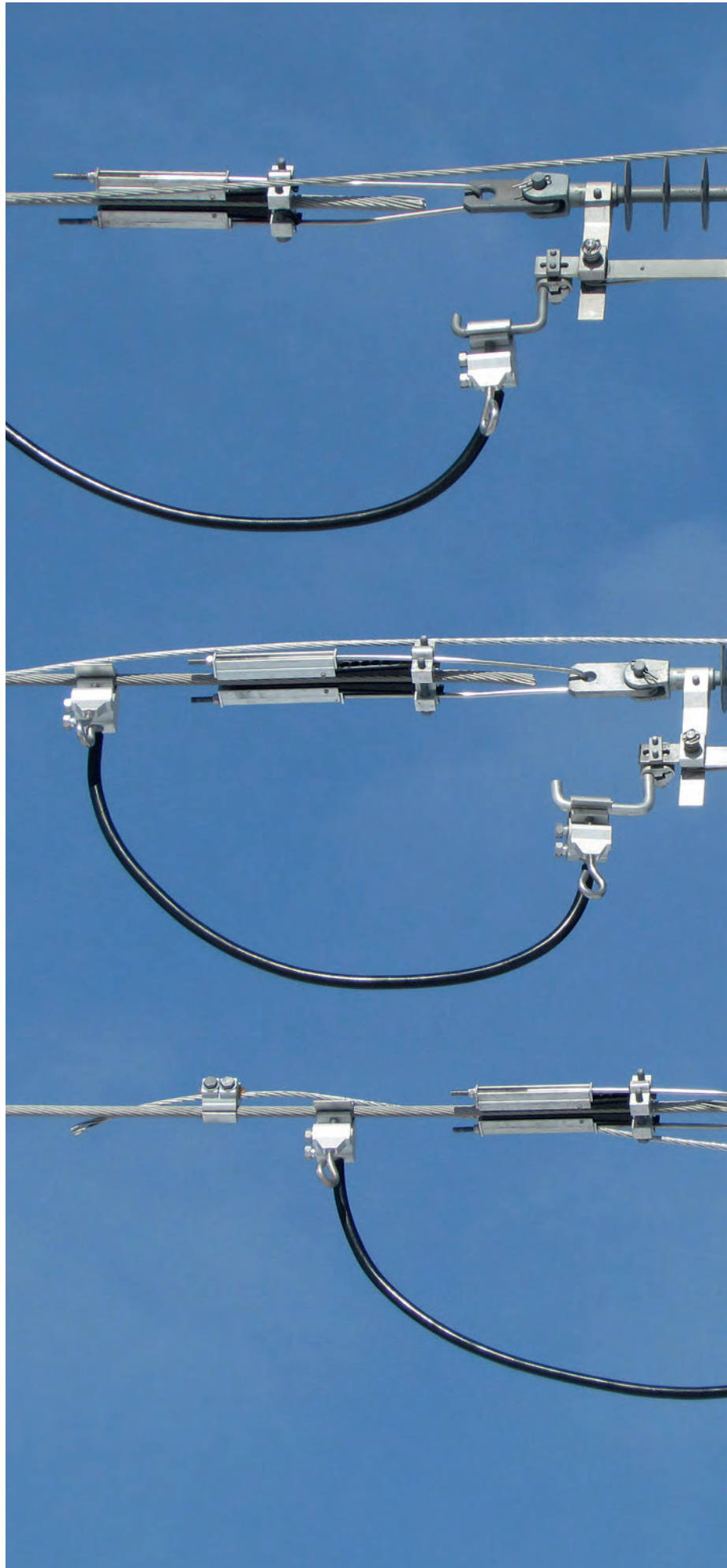
Kuvat: Tornionlaakson Sähkö Oy

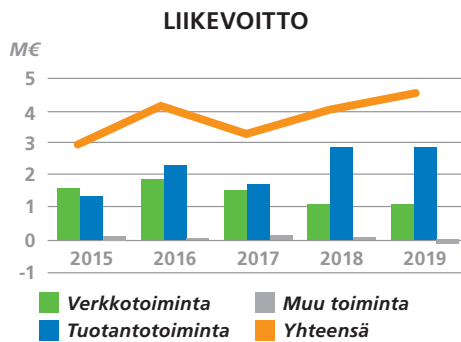
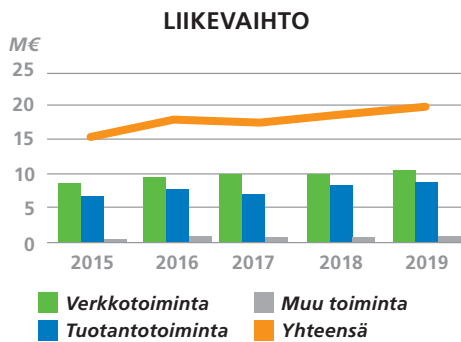
Kansi: Juhani Syväoja / Vastavalo.net

Sivu 9, Marko Junttila / Vastavalo.net

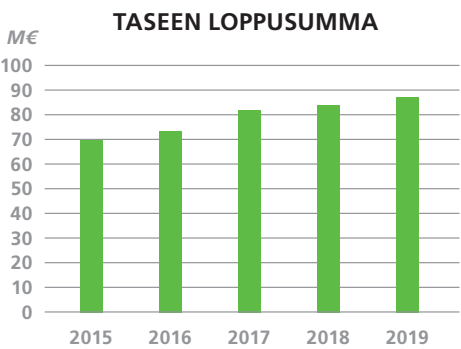
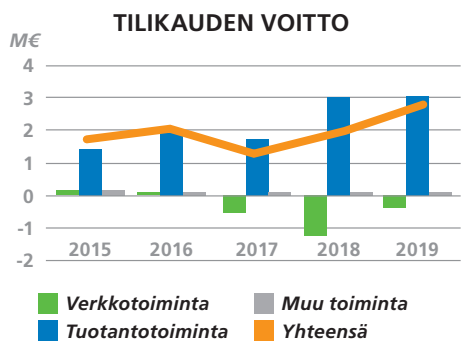
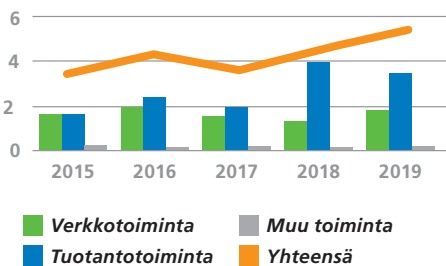
Sivu 10, Markus Kiili / Vastavalo.net

Paino: Painotalo Seiska Oy, Iisalmi

VOITTO ENNEN TILIPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA

TORNIONLAAKSON SÄHKÖ TÄNÄÄN

- 3 700 km sähköverkkoa
- 300 km 110 kV sähköverkkoa
- 13 sähköasemaa
- 16 500 sähkökäyttäjää

TOIMITUSJOHTAJAN KATSAUS 2019

Liikevaihto nousi

Yhtiön liikevaihto nousi edellisestä vuodesta 4,7 prosenttia ja tilikauden voitto kasvoi 2,8 miljoonaan euroon. Liikevaihtoa kasvattivat toimintavuoden alussa tehty maltillinen verollisten verkkopalvelumaksujen korotus keskimäärin 4,5 prosentilla ja lisääntynyt kulutuksen sekä tuotannon sähkönsiirto. Sähköntuotanto-osuuksien tuotantojen kokonaismäärä lisääntyi 9 miljoonalla 181 miljoonaan kilowattituntiin. Lisääntynyt tuotanto nosti liikevaihtoa vain 0,3 miljoonaa euroa laskeneiden spot -sähköjen keskihintojen vuoksi. Verkkotoiminnan liikevaihto oli 10,4 miljoonaa euroa, jossa kasvua oli lähes 0,7 miljoonaa euroa. Verkkotoiminnan tulos oli runsaat 0,3 miljoonaa euroa tappiollinen kiivaan verkostorakentamisen sekä suurten poistojen vuoksi.

Taloudessa kasvua

Taloudessa jatkui korkeasuhdanne ja se näkyi monilla talouselämän osa-alueilla ja erityisesti toimialueen matkailussa. Ylläksen matkailukeskuksissa majoitustilojen ja asuntojen rakentaminen oli aiempia vuosia vilkkaampaa. Myös matkailuinvestointien toteutuksissa ja suunnittelussa oli todettavissa kohtuullista piristymistä. Sähkön siirtomäärä kulutukseen nousi lähes 3 prosenttia edellisestä vuodesta. Sähkön tuotantojen siirto yhtiön suurjännitteisessä (110 kV) jakeluverkossa lisääntyi noin 17 prosenttia. Tornionlaakson Voiman sähköntuotanto kasvoi edellisestä kuvasta vuodesta runsaat 30 prosenttia 44 miljoonaan kilowattituntiin. Sähkön tuotannon voitollisuus antaa mahdollisuuden jatkaa osinkojen maksua omistajille.

Sähköverkkoinvestoinnit edelleen korkealla tasolla

Siirto- ja jakeluverkon kehittäminen jatkui edelleen 15-vuotisen suunnitelman linjauksien mukaisesti. Yhtiö rakennutti uuden 110/20 kV sähköaseman Tornion Liakkaan parantamaan sähkönjakelun säävarmuutta Liakan alueella. Uudelle sähköasemalle investoitiin myös maasulun sammutus, joka parantaa sähkön laatua merkittävästi vähentämällä lyhytaikaisia häiriöitä. Asemalle investoitiin myös reaktori kompensoimaan loissähköä, josta kantaverkkoyhtiö perii korkeaa hintaa. Asemakaava-alueiden sähkönjakelun varmuutta parannettiin maakaapelioimalla jakeluverkkoa myös Tornion Kaakamossa, Ylitorniolla, Pellossa, Kolarissa ja Ylläksen matkailukeskuksissa. Viestiverkon kehittämistä jatkettiin Kolarissa, Pellossa, Ylitorniolla ja Torniossa.

Sähkömarkkinalain vaatimusten mukaisesti yhtiö kehittää jakeluverkkoa siten, että vuoden 2028 loppuun mennessä yhtiöiden jakeluverkoissa asemakaava-alueilla ei ole kuutta (6) ja muilla alueilla 36 tuntia pitempiä sähkökatkoja. Yhtiössä laaditun ja kahden vuoden välein päivitetävän sähkönjakeluverkon kehittämissuunnitelman mukaiset kustannukset olivat yhteensä noin 32 miljoonaa euroa vuoden 2019 loppuun mennessä.

Tulevaisuudesta

Ranan vesivoiman 15 -vuotinen vuokrasopimus päättyi vuoden 2019 lopussa ja samalla yhtiön vesivoimaosuusien keskimääräisestä vuosi-

tuotannosta poistui noin 50 miljoonaa kilowattituntia. Yhtiön tavoitteena on löytää poistuneen Rana -osuuden korvaavaa vuokrattavaa vesivoiman tuotantoa. Investointeja päästöttömään sähköntuotantoon jatketaan edelleen. Olkiluodon kolmas laitosyksikkö liitettäneen ensimmäistä kertaa valtakunnan verkkoon marraskuussa 2020 ja säännöllinen tuotanto alkanee maaliskuussa 2021. Kolmannen laitoksen valmistuttua osakkuussähköjen tuotannot kattavat keskivesivuonna runsaat 60 % toimialueen sähkönkulutuksesta.

Toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä yhtiön verkkoalueella on toiminut Energiapolar Oy, joka sulautui maaliskuun 2019 alussa kainuulaiseen Loiste Sähkönmyynti Oy:hyn. Uudistunut yhtiö aloitti toimintansa maaliskuussa 2019. Tällä järjestelyllä pyritään lisäämään pohjoissuomalaisen sähkönmyynnin kilpailukykyä kiristyvillä ja laajenevilla sähkömarkkinoilla.

Kuluttajat odottavat entistä laadukkaampaa, häiriöttömämpää sekä edullisempaa sähköverkkopalvelua. Yhteiskunnallisissa keskusteluissa ovat olleet runsaasti esillä sähkömarkkinalain vaatimusten mukaiset suuret sähköverkkoinvestoinnit ja niiden seurauksena kohonneet verkkopalvelumaksut. Vilkas keskustelu sähkönsiir- rosta ja sen kustannuksista johtanee myös jonkinlaisiin muutoksiin sähkömarkkinalaissa. Siirtokustannusten kertakorotuksen suuruus laskenee ja myös siirtokustannusten tarkkailujaksojen välisiin hinnantasauksiin tulee muutoksia. Voimakkaiden myrskyjen ja runsaslumisten tykkyjen aiheuttamat pitkät sähkökatkot ovat saaneet runsaasti julkisuutta. Niiden yhteydessä on

yleisesti todettu, että ilman jo tehtyjä suuria verkkoinvestointeja sähkökatkojen määrät ja kestoajat olisivat olleet huomattavasti suuremmat.

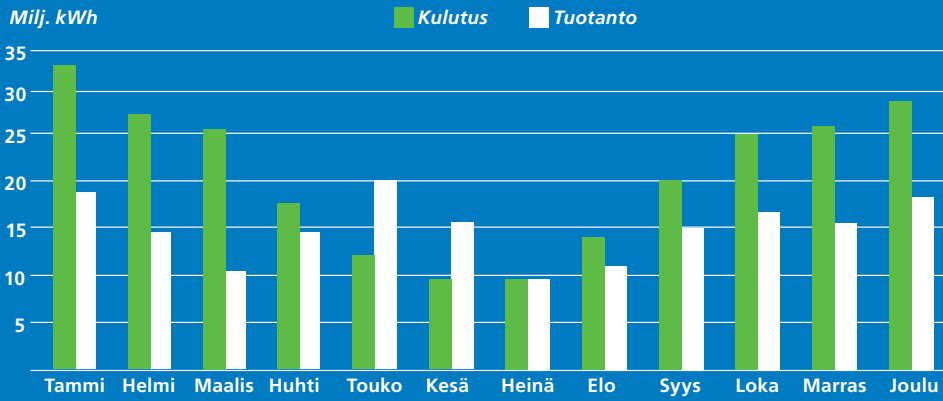
Yhtiö sai viime vuonna Energiavirastolta anomansa maksimaaliset jatkoajat säävarman jakeluverkon rakentamiseen vuoden 2036 loppuun saakka. Näin sähkönjakeluverkon investoinnit voidaan toteuttaa pitemmällä ajanjaksolla siten, että ennenaikaiset sähköverkon uusimiset vähenevät. Samalla voidaan hillitä paineita korottaa verkkopalvelumaksuja. Säävarman sähköverkon investoinnit kohoavat yhteensä ainakin 80 miljoonaan euroon. Kehittämisen painopiste siirtyy asteittain asemakaava-alueiden ulkopuolisiin jakeluverkkoihin, joissa voidaan hyödyntää myös automaattisia vika-alueiden rajauksia. Osaava ja kehittyvä sekä tavoitteisiin sitoutunut henkilöstö on tärkeä voimavara myös jakeluverkon säävarmuutta kehitettäessä.

Sähkömarkkinalain mukaan yhtiön täytyy vuoden 2020 aikana eriyttää oikeudellisesti jakeluverkkotoiminta. Näin siksi, että yhtiön 400 voltin jakeluver- kossa siirretty vuotuinen sähkömäärä on kolmena peräkkäisenä vuonna ylittänyt 200 miljoonaa kilowattituntia.

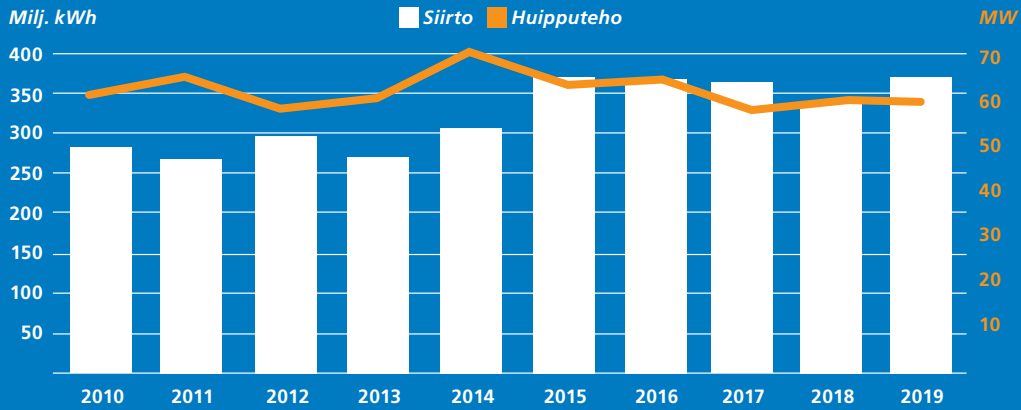
Kiitän yhtiön henkilökuntaa ja hallitusta osaavasta työpanoksesta yhtiön hyväksi sekä yhteistyökumppaneita sujuvasta yhteistyöstä.

Heikki Hukkanen

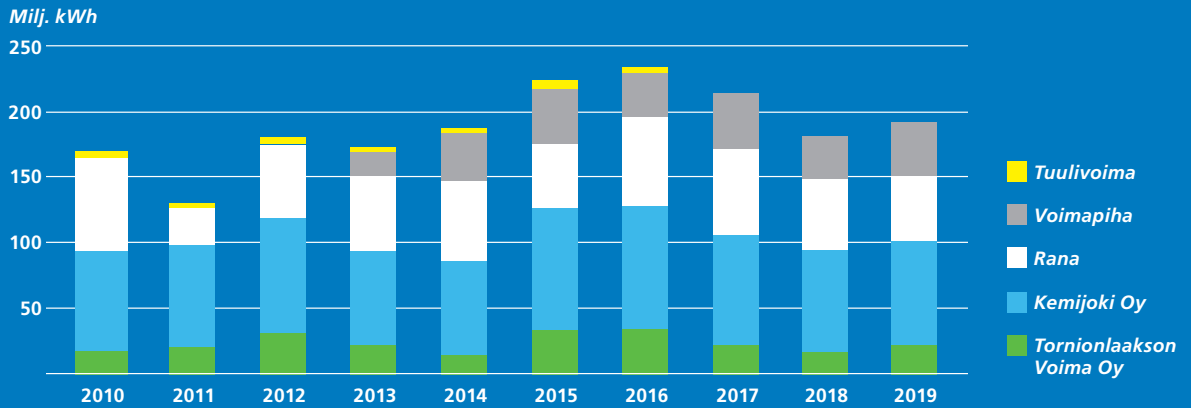
SÄHKÖN KULUTUS JA TUOTANTO 2019

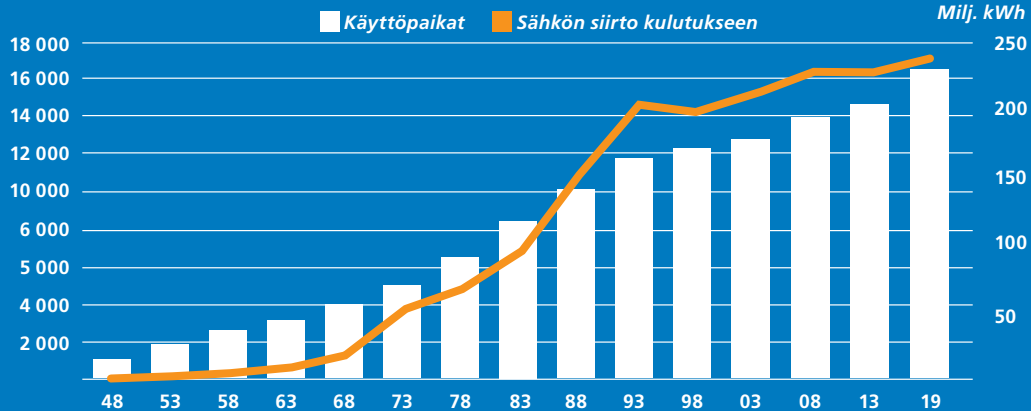
SÄHKÖN SIIRTO 110 KV -VERKOSSA JA HUIPPUTEHO

OSAKKUUSSÄHKÖN TUOTANTO

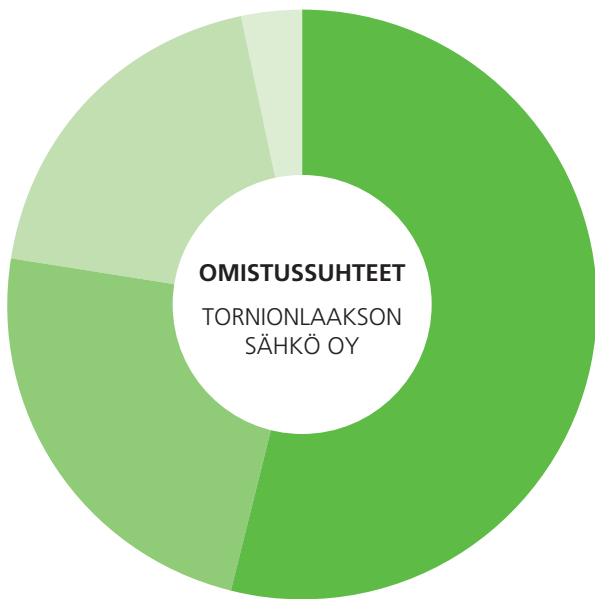

KÄYTTÖPAIKKOJEN LUKUMÄÄRÄ JA SÄHKÖN SIIRTO KULUTUKSEEN 1948-2019

Omistussuhteet

Yhtiö kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiönä on Pellon Sähkö Oy. Yhtiön osakepääoma 201 825,51 euroa on jaettu 120 000 osakkeeseen. Suurimmat osakkeenomistajat ovat emoyhtiö Pellon Sähkö Oy 53,9 % sekä jakelualueen kunnat ja kuntien omistamat yhtiöt 23,7 % omistussuhteella. Yksityisten henkilöiden omistuksessa on 19,3 % yhtiön osakkeista.

Pellon Sähkö Oy	53,9 %
Kunnat ja kuntien omistamat yhtiöt	23,7 %
Yksityiset henkilöt	19,3 %
Muut yritykset ja yhteisöt	3,1 %

Yhtiökokous

Varsinainen yhtiökokous pidettiin 25. päivänä huhtikuuta Pellossa. Kokouksessa oli edustettuna 14 osakasta, yhteensä 80 392 osakkeella. Kokouksessa käsiteltiin ja päätettiin varsinaiselle yhtiökokoukselle kuuluvat asiat.

Tarkastustoiminta

Varsinaisen yhtiökokouksen valitsemina tilintarkastajina ovat toimineet **Anne Räisänen**, KHT ja **Perttu Riipi**, KHT sekä varatilintarkastajina **Tuomas Koivumäki**, KHT ja **Risto Hyvönen**, KHT.

Kirjanpidon ja varainhoidon valvonnan on suorittanut Ernst & Young Oy.

Määräaikais- ja varmennustarkastuksen suoritti Inspecta Tarkastus Oy.

Hallitus

Yhtiöjärjestyksen mukaan kolmannes hallituksen jäsenistä ja varajäsenistä on vuosittain erovuorossa. Hallitus kokoontui kertomusvuoden aikana 6 kertaa ja kokousten pöytäkirjat sisältävät 61 §.

HALLITUKSEN KOKOONPANO

	Eroavuorossa
Puheenjohtaja Antti Mäkituomas , varatuomari, Pello	2022
Varapuheenjohtaja Jouni Ollikkala , talouspäällikkö, Ylitornio	2022

VARSINAISET JÄSENET

Martti Kovalainen , toimitusjohtaja, Pello	2021
Reijo Lassila , toimitusjohtaja, Pello	2021
Antero Kuusijärvi , yrittäjä, Pello	2021
Jukka Kristo , toimitusjohtaja, Rovaniemi	2020
Esa Kassinen , tekninen johtaja, Pello	2020

VARAJÄSENET

Veijo Ekonoja , toiminnanjohtaja, Pello	2022
Antti Määttä , kunnanjohtaja, Kolari	2020
Juha Halmkrona , yrittäjä, Tornio	2021

SIHTEERI

Matti Pahkasalo, hallintopäällikkö

Osakkuudet ja jäsenyydet

Yhtiö on osakkaana tai jäsenenä seuraavissa yhteisöissä:

OSAKKUUDET:

- Tornionlaakson Voima Oy
- Energiapolar Oy
- Lapin Sähkövoima Oy
- Kittilän Alueverkko Oy
- Kymppivoima Oy
- Kymppivoima Hydro Oy
- Voimapiha Oy
- Pohjois-Suomen Energiatieto Oy
- Ylitornion Osuuspankki
- Pellon Vesihuolto Osuuskunta

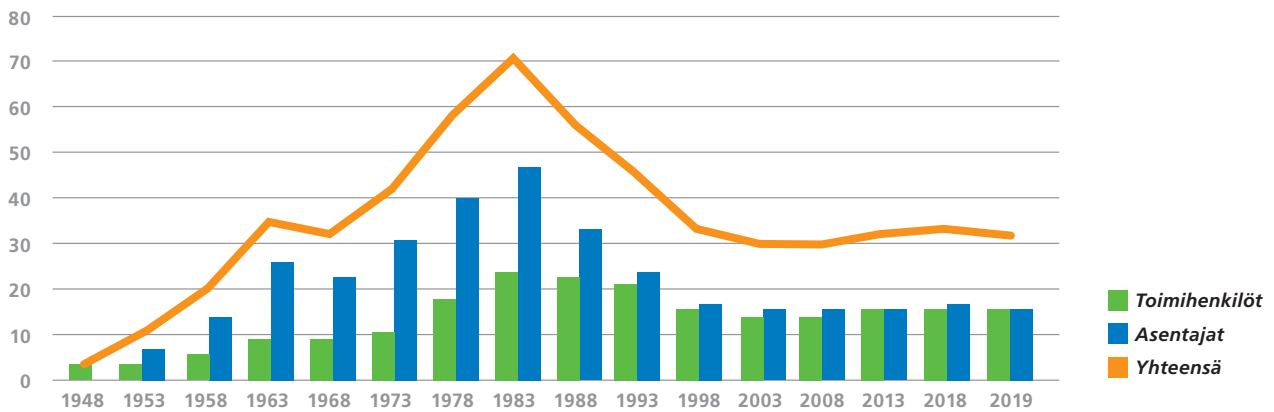
JÄSENYDEET:

- Energiateollisuus ry
- Lapin Kauppakamari
- Pohjois-Suomen sähkölaitosten kehittämissyhdistys

HENKILÖSTÖ

Keskimääräinen henkilöstön määrä kertomusvuonna oli 32 henkilöä. Yhteistyösopimusten mukaan yhtiön henkilöstö hoiti edelleen emoyhtiö Pellon Sähkö Oy:n hallintopalvelut, omistusyhteisyhtiön Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö-, kunnossapito- ja rakennustyöt sekä vuoden loppuun asti myös asiakaspalvelun ja myynti- ja laskutuspalvelut Loiste Sähkönmyynti Oy:lle.

HENKILÖSTÖN MÄÄRÄN KEHITYS

Henkilöstön kehittäminen

Toimintavuoden aikana järjestetyistä koulutustilaisuuksista kertyi koulutuspäiviä vakinaista täysiaikaista henkilöä kohti kaksi päivää. Koulutuksessa oli edelleen pääpaino työn suunnittelua, työturvallisuutta ja ammattitaidon kehittämistä edistävässä koulutuksessa.

Virkistystoiminta

Virkistystoimikunta on järjestänyt henkilökunnan yhteisiä tilaisuuksia ja retkiä. Henkilöstön liikunta- ja kulttuuriharrastuksia tuetaan myös virikekortilla, jota kukin voi käyttää itselleen sopivaan liikunta- tai kulttuuritoimintaan.

Kevättalvella virkistystoimikunta järjesti retken Leville. Retkelle osallistujat viettivät talvipäivää laskettelemalla, hiihtämällä ja pilkkimällä. Osa kävi myös kylpylässä tai keilaamassa.

It ja tietojärjestelmät

Kyberturvallisuuden panostettiin ulkoistamalla yhtiön it-ylläpito. Samalla siirrettiin yhtiön omat palvelimet ja tietoverkon laitteet ulkopuolisen kumppanin hoitoon ja osittain myös kumppanin laitetiloihin.

Uuden asiakastietojärjestelmän käyttöönottoa on valmisteltu yhteistyössä Pohjois-Suomen Energietieto Oy:n muiden osakasyhtiöiden kanssa. Järjestelmän käyttöönotto tapahtuu vuoden 2021 alkupuolella. Samalla on valmistauduttu valtakunnallisen datahubin käyttöönottoon päivittämällä järjestelmän tietokantaa datahubin vaatimusten mukaiseksi. Datahubin käyttöönotto tapahtuu uusimman aikataulun mukaan helmikuussa 2022.

Johtoryhmä

Yhtiön johtoryhmän ovat muodostaneet toimitusjohtaja **Heikki Hukkanen**, rakennuspäällikkö **Jaakko Isto**, käyttöpäällikkö **Reijo Mustonen** (09/2019 saakka) ja hallintopäällikkö **Matti Pakkasalo**. Henkilöstön edustajana johtoryhmän kokouksissa on ollut verkostoasentaja **Mika Mäki**.

Tatu Harju

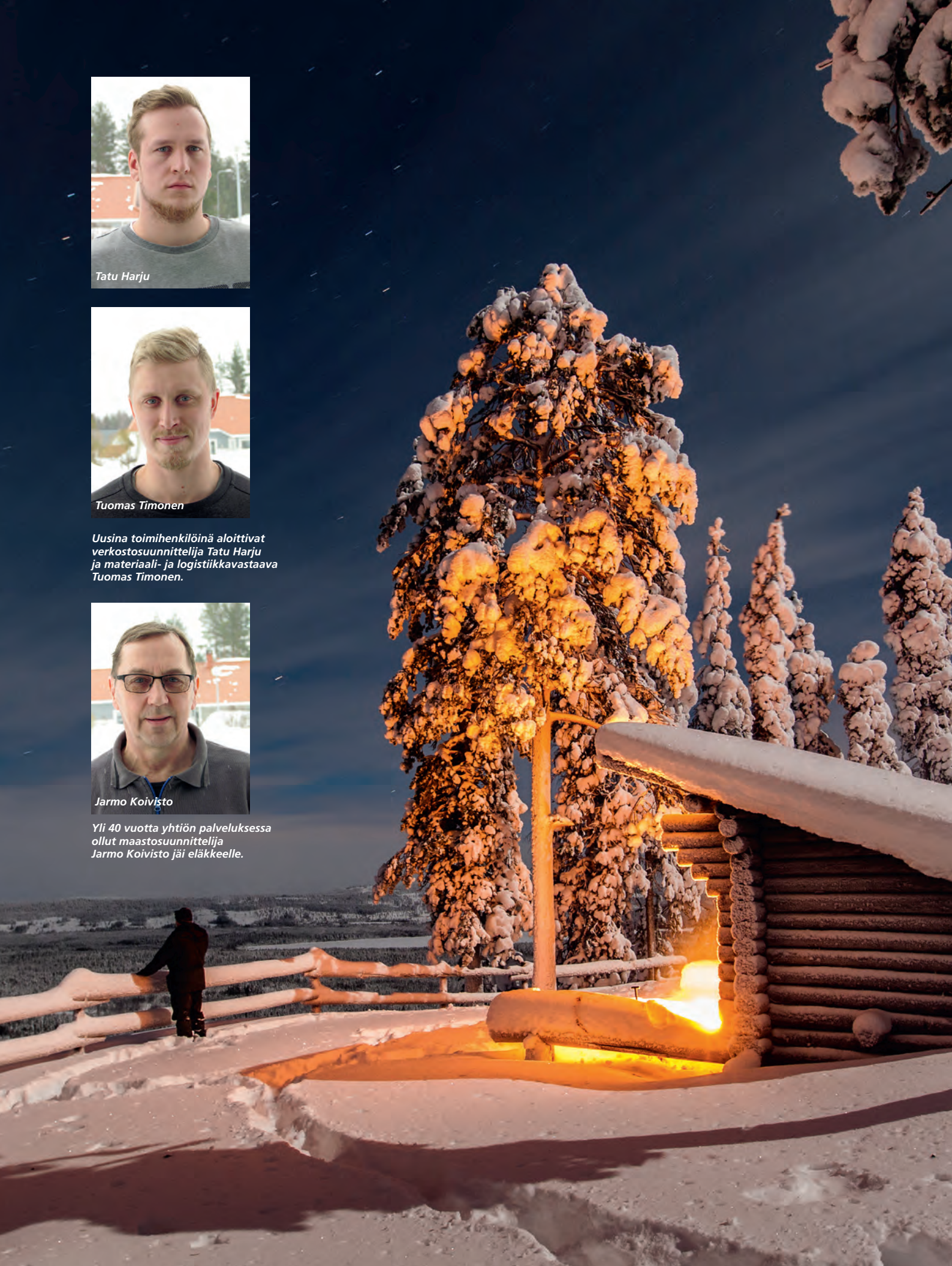
Tuomas Timonen

Uusina toimihenkilöinä aloittivat verkostosuunnittelija Tatu Harju ja materiaali- ja logistiikkavastaava Tuomas Timonen.

Jarmo Koivisto

Yli 40 vuotta yhtiön palveluksessa ollut maastosuunnittelija Jarmo Koivisto jäi eläkkeelle.

VERKOSTON KÄYTTÖ

Sähköverkon käytettävyys pysyi kohtuullisen hyvällä tasolla. Merkittäviä pitkäkestoisia myrskyjä ei yhtiön toimialueella päättäneen toimintavuoden aikana ollut.

Alku- ja loppuvuoteen keskittyneet tykkylumikaudet aiheuttivat kuitenkin kohtuullisen runsaasti pysyviä vikoja johdoille. Tykkylumen kertyminen puihin ja johtimiin, sekä pylväsrakenteisiin aiheutti jossakin määrin puiden taipumisia jännitteisiin johtimiin, mikä aiheutti sähkönjakelukeskeytyksiä asiakkaille. Suunnittelemattomia keskeytyksiä asiakasta kohden oli 4,7 kappaletta ja niiden yhteenlaskettu kestoaika oli 2,27 tuntia/ asiakas.

Sähköverkon kehittäminen ja kunnossapito

Yhtiön investoinnit säävarmaan sähköverkkoon jatkuivat edelleen merkittävällä tasolla. Vuoden aikana rakennettiin yksi uusi 110 / 20kV:n sähköasema Tornion Liakkaan. Uusi sähköasema valmistui sopimuksen mukaisessa aikataulussa ja se otettiin käyttöön loppuvuodesta. Sähköasematoimitus tuli vaasalaiselta VEO:lta ja uusi päämuuntaja ABB:n Vaasan muuntajatehtaalta. Uusi sähköasema ja sen useat johtolähdöt antavat mahdollisuuden jakaa sähkönjakeluverkkoa pienempiin kokonaisuuksiin. Tällöin mahdollisten myrskyjen, tykkylumien tai teknisten vikojen aiheuttamat häiriöt rajoittuvat pienemmille alueille, jolloin häiriöselvitys nopeutuu

ja sähkönjakelun keskeytysajat asiakkaille vastaavasti lyhenevät.

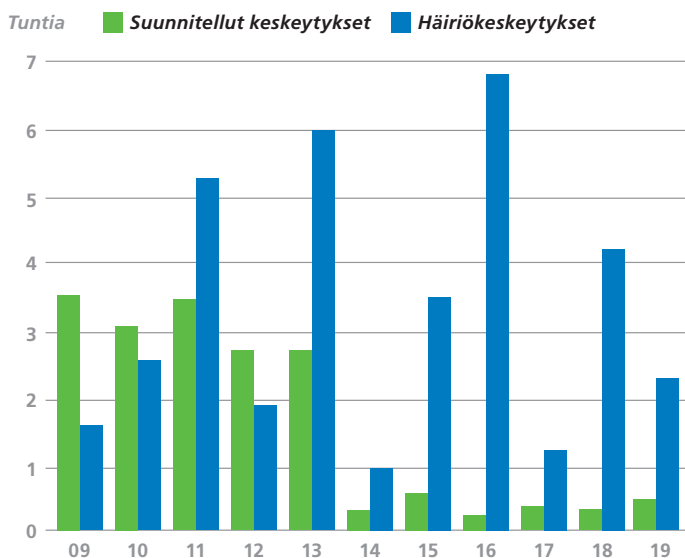
Suurjännitteistä jakeluverkkoa (110 kV) kunnostettiin uusimalla huonokuntoisia pylväitä ja rikkoutuneita eristimiä. Myös sähköasemien katkaisijoille, erottimille ja päämuuntajille tehtiin määräaikaishuoltoja ja pieniä kunnostuksia.

Viestiverkon / kaukokäytön kehittäminen

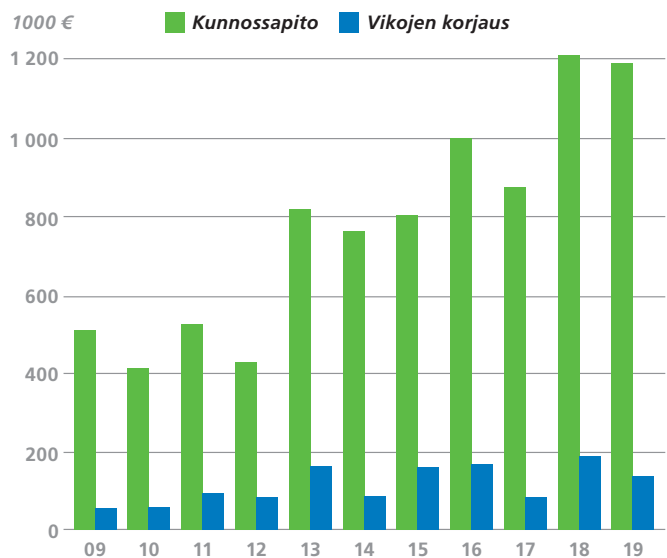
Yhtiön omaa viestiverkkoa laajennettiin asteittain maa-kaapelointien yhteydessä asentamalla valokuitukaapeleita sähköasemien sekä muuntamoiden välille. Myös asemien välisiä radiolinkkiyhteyksiä uusittiin. Maastossa olevia uusia erotinasemia liitettiin edelleen kaukokäyttöön. Lisäksi vanhoja, jo kauko-ohjauksessa olevia, erotinasemia saneerattiin. Kauko-ohjattavien erotinasemien avulla vikatilanteissa sähköverkkoa voidaan jakaa pienempiin osiin ja vika-alueita saadaan rajattua suppeammiksi.

Yhtiön kaukokäyttöjärjestelmän keskuslaitteet sekä niiden ohjelmistot uusittiin ja kahdennettiin (kuumavarmennettiin). Samalla molempien keskuslaitteiden sähkösyötöt varmennettiin.

SÄHKÖTÖN AIKA ASIAKKAALLA

KUNNOSSAPITO JA VIKOJEN KORJAUS

VERKOSTON RAKENTAMINEN

Sähkömarkkinalain vaatimusten mukaisen jakeluverkon kehittämissuunnitelman ensimmäisen vaiheen päättyessä 2019 lopussa, voimme todeta saavuttaneemme tavoitteen vähintään 50 % asiakkaista olevan nyt säävarman verkon piirissä. Tähän tavoitteeseen pääseminen on vaatinut suurta ponnistusta niin yhtiöltä kun sen henkilökunnalta. Asemakaava-alueiden maakaapelointia sekä uusien sähköasemien lisäystä ja vanhojen saneerausta jatkettiin suunnitelman mukaisesti. Näin keskijänniteverkon maakaapeloinnit ja johtolähtöjen lyhenemiset mahdollistavat häiriön sattuessa vian rajaamisen nopeasti suppeammalle alueelle myös asemakaava-alueiden ja taajamien ulkopuolisessa verkossa.

Verkon kunnossapitoon satsattiin keväällä koko jakeluverkon kattavalla lentotarkastuksella sekä syksyllä avojohto-alueilla suoritettulla keskijänniteverkon koneellisella pystysahauksella.

TORNIOSSA Liakan Teerikumpuun rakennettiin uusi 110/20kV sähköasema neljällä johtolähdöllä. Johtolähdöistä Liakka ja Lautamaa toteutettiin päällystetyllä ilmajohtolla tienlaitaan 4,2 km. Samassa yhteydessä sähköasemalle rakennettiin maasulun sammutus parantamaan sähkön laatua sekä loistehon kompensointi pienentämään loistehon siirron kustannuksia.

TORNION, YLITORNION, PELLON JA KOLARIN alueella suoritettujen ilmajohtoverkkojen maakaapelointien lisäksi Ylitorniolla saneerattiin avojohtolla toteutettua keskijännitejohtoa tienlaitaan päällystetyksi ilmajohtoksi noin 6,8 km. Verkostoinvestointien kokonaismäärä oli noin 5,2 miljoonaa euroa, josta sähköasemainvestointien osuus oli noin 1,2 miljoonaa euroa. Jakeluverkon yhdeksästä investointikohteesta seitsemän kilpailutettiin ulkopuolisten urakoitsijoiden toteutettavaksi, kuten myös yhtiön omien kohteiden konetyöt.

Jälkiliittymien määrä kasvoi Aavasaksan asemakaava-alueen sähköistämisen sekä muutaman suuremman liittymän myötä edellisvuodesta noin 55 %.

Kunnossapito

Sähköverkon kunnossapitotöistä entistä suurempi osuus suunnattiin ennakoiiviin tarkastuksiin ja kunnossapitotöihin. Keväällä suoritettiin koko jakeluverkon kattava lentotarkastus, jonka seurauksena löydettiin myrskyjen ja tykkylumen aiheuttamia mahdollisesti tulevia vianaiheuttajia suuri määrä, jotka voitiin korjata ennakolta välttämällä viat.

Johtokatuja alueraiivauksia suoritettiin pienjänniteverkossa 240 km sekä keskijännite verkossa 180 km, lisäksi kolmella sää- ja tykkylumiherkällä johto-osuudella suoritettiin koneellista johtokadun reunapuiden pystykarainta ja raipapuiden poistoa yhteensä n.120 km:n matkalta. Konetyön seuraukset näkyivät välittömästi syksyn jälleenkytkentöjen ja vikamäärien vähenemisenä kyseisillä johto-osuuksilla.

Liittymäjakaapin kytkentä

Liakan sähköseman rakentaminen

Erottimen asennus

HALLITUKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2019

Yhtiön rakenne

Yhtiö harjoittaa verkkoliiketoimintaa Länsi-Lapissa pääosin neljän kunnan alueella. Lisäksi yhtiöllä on osuuksia vesivoimasta ja rakenteilla olevan ydinvoimalan tuotannosta. Paikallisena ja toimitusvelvollisena sähkönmyyjänä on alkuvuodesta toiminut Energiapolar Oy, joka sulautui maaliskuun alussa Loiste Sähkönmyynti Oy:hyn. Loiste Sähkönmyynti Oy on maaliskuun alusta lukien ollut yhtiön verkkoalueen toimitusvelvollinen sähkönmyyjä.

Tornionlaakson Sähkö Oy kuuluu tytäryhtiönä konserniin, jonka emoyhtiö on Pellon Sähkö Oy. Yhtiö hoitaa sopimusten perusteella emoyhtiön taloushallinnon sekä Tornionlaakson Voima Oy:n hallinto-, käyttö- ja kunnossapitotyöt. Energiapolar Oy:lle yhtiö on tehnyt asiakas- ja laskutuspalveluja.

Olennaiset tapahtumat tilikaudella ja sen päättymisen jälkeen

Yhtiön toimialueella käytettiin tilikaudella sähköä 238 miljoonaa kilowattituntia. Sähkön siirto kulutukseen lisääntyi 2,9 prosenttia edellisestä vuodesta. Sähkön kulutus kasvoi maltillisesti korkeasuhdanteen ja matkailun virkistymisen ansiosta.

Vuoden 2019 alussa kuluttajien sähkön verottomia siirtohintoja korotettiin keskimäärin 7 prosenttia. Verolliset siirtohinnat nousivat keskimäärin 4,5 prosenttia. Suurjännitesirron (110 kV) päto- ja loissähköjen siirtohintoja muutettiin kantaverkko-yhtiö Fingridin hinnanmuutoksia seurailleen. Vuoden 2020 alussa sähkön siirtohintoihin ei tullut muutoksia.

Osakkuussähkön tuotanto oli yhteensä 181 miljoonaa kilowattituntia, jossa lisäystä oli 9 miljoonaa kilowattituntia. Norjasta vuokratun vesivoiman tuotanto oli 11 prosenttia edellisvuotta vähäisempi. Vuoden lopussa 15-vuotinen vuokra-aika päättyi, eivätkä neuvottelut uudesta sopimuksesta tuottaneet myönteistä tulosta. Kemijoki -sähkön tuotanto-osuus tuotti energiaa runsaat 2 prosenttia edellisvuotta enemmän. Ruotsista Kraftgården-yhtiön tuotanto-osuuden energiamäärä oli runsaat 7 miljoonaa kilowattituntia suurempi, kuin edellisen vuoden tuotanto. Tornionlaakson Voiman (TLV) tuotanto lisääntyi 33 prosenttia edellisen vuoden tuotannosta ja yhtiön tuotanto-osuus oli noin 22 miljoonaa kilowattituntia. Osakkuussähköt myytiin Energiapolarille, Loiste Sähkönmyynnille, sähköpörssiin ja Kymenlaakson Sähkölle.

Talouden kehitys

Yhtiön liikevaihto oli 19,7 miljoonaa euroa ja voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja 5,4 miljoonaa euroa. Liikevaihto nousi 4,7 prosenttia ja tilikauden voitto oli 0,9 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Sähkötuotanto-osuuksien tuotantojen kasvu 9 miljoonalla kilowattitunnilla nosti lievästi liikevaihtoa, vaikka spot-sähköjen keskihinnat laskivat Suomessa, Ruotsissa ja Norjassa. Sähköntuotannon myyntikate oli vain noin 0,2 miljoonaa euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Verkkotoiminnan tulosta kasvatti siirtohintojen maltillinen korotus ja lisääntyneet siirtomäärät suurjännitteisessä (110 kV) jakeluverkossa, jossa siirtomäärä kasvoi 18 miljoonaa kilowattituntia edellisestä vuodesta. Verkkotoiminnan liiketulos oli 1,8 miljoonaa euroa voitollinen ja kokonaistulos 0,4 miljoonaa euroa tappiollinen.

Investointeihin käytettiin noin 5,4 miljoonaa euroa. Verkostoinvestoinnit olivat yhteensä noin 5,2 miljoonaa euroa. Suurimpia investointeja olivat kaapeloinnit asemakava-alueilla Tornion Kaakamossa, Ylitorniolla, Sieppijärvellä, Kolarin taajamassa ja Ylläksen matkailukeskuksissa. Lisäksi Pellon taajamassa kaapelointiin Jolmanpää – Myllytie aluetta. Yhtiö rakennutti uuden 110/20 kV sähköaseman Tornion Liakkaan. Uusi sähköasema ja siihen rakennettu maasulun sammutus parantaa merkittävästi Liakan alueen sähkönjakelun varmuutta.

Osinkoa jaettiin edellisen vuoden tuloksesta 1,02 miljoonaa euroa.

YHTIÖN TILAA JA TALOUDELLISTA ASEMAA KUVAAVAT TUNNUSLUVUT (vuodet 2017-2019/muutos)

	2017	2018	2019
Liikevaihto, 1000 €	17 555	18 776	19 667
Liikevoitto, % liikevaihdosta	19	21	23
Voitto ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja, % liikevaihdosta	21	25	28
Oman pääoman tuotto %	8	10	10
Sijoitetun pääoman tuotto %	6	6	7
Omavaraisuusaste %	77	78	80
Bruttoinvestoinnit pysyviin vastaaviin, 1000 €	6 772	6 981	5 370
Verkostoinvestoinnit % siirtotoiminnan liikevaihdosta	60	65	49
Henkilöstö keskimäärin	35	33	32
Palkat ja palkkiot 1 000 €	1 637	1 642	1 622

Henkilöstö

Yhtiön palveluksessa oli tilikauden aikana keskimäärin 32 henkilöä. Henkilöstön keski-ikä oli tilikauden päättyessä 46 vuotta.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Yhtiön liikevaihdon arvioidaan vuonna 2020 laskevan tuntuvasti, koska Norjasta vuokratun tuotannon vuokra-aika päättyi vuoden 2019 lopussa. Sähkön markkinahintojen odotetaan laskevan ja vesivoiman tuotannon arvioidaan olevan noin 50 miljoonaa kilowattituntia edellistä vuotta pienempi. Verkkotoiminnan tuloksen arvioidaan säilyvän lähes entisellä tasolla. Sähkötalouden kireiden vaatimusten täyttämiseksi tehtävien suurten verkostoinvestointien pääomakulut rasittavat verkkotoiminnan tulosta.

Riskit ja epävarmuustekijät

Tulos riippuu sähköntuotannon osalta markkinahintojen kehityksestä sekä sadannasta voimalaitosalueilla. Sähköverkon häviösähkön hankintaa on suojattu useammaksi vuodeksi aikaisemman alhaisen hintatason aikana. Verkkotoiminnan suurimmat riskit liittyvät mahdollisiin häiriöihin sähkönjakelussa. Uusi sähkömarkkinalaki hyväksyttiin vuoden 2013 syksyllä. Yhtiö on tehnyt lain edellyttämän sähkönjakeluverkon kehittämissuunnitelman vuoteen 2028 saakka. Suunnitelman toteuttamisen jälkeen sähkökatkot saavat kestää asemakaava-alueilla enintään 6 tuntia ja muilla alueilla 36 tuntia. Yhtiö sai Energiavirastolta hakemansa jatkoajat säävarman sähköverkon rakentamiselle vuoden 2036 loppuun saakka ja päivitti samalla verkon kehittämissuunnitelmaa. Lain ehdottomuus johtaa yli-investointeihin, joiden vaikutukset siirtohintoihin voivat olla merkittäviä. Lisäksi pitkistä ja laajavaikutteisista sähkökatkoksista aiheutuu erittäin suuret kustannukset mittavien korjaustöiden ja asiakkaille maksettavien nousevien vakiokorvausten takia. Meneillään oleva jakeluverkon kehittäminen vähentää kuitenkin asteittain suurhäiriöiden riskiä koko toimialueella.

Ympäristövaikutukset

Verkkoliiketoiminnassa merkittävimmät ympäristövaikutukset aiheutuvat sähköverkon rakentamisesta ja kunnossapidosta. Haittavaikutuksia vähennetään kehittämällä suunnittelua, valitsemalla sijoituspaikkoihin sopivimmat johtorakenteet, pylväsmateriaalit ja kyllästeaineet sekä tiivistämällä yhteistyötä kaavoittajien kanssa. Purettu materiaali hyödynnetään verkon rakentamisessa tai toimitetaan kierrätykseen. Yhtiö on mukana energia-alan energiatehokkuussopimuksessa.

Hallintoelimet

HALLITUS

Puheenjohtaja	Antti Mäkituomas	varatuomari, Pello
Varapuheenjohtaja	Jouni Ollikkala	taluspäällikkö, Ylitornio

JÄSENET

Esa Kassinen	kunnaninsinööri, Pello
Martti Kovalainen	toimitusjohtaja, Pello
Jukka Kristo	toimitusjohtaja, Rovaniemi
Antero Kuusijärvi	yrittäjä, Pello
Reijo Lassila	toimitusjohtaja, Pello

VARAJÄSENET

Antti Määttä	kunnanjohtaja, Kolari
Veijo Ekonoja	toiminnanjohtaja, Pello
Juha Halmkrona	yrittäjä, Tornio

TILINTARKASTUS

TILINTARKASTAJAT

Anne Räisänen	KHT, JHT, Rovaniemi
Perttu Riipi	KHT, Rovaniemi

VARATILINTARKASTAJAT

Tuomas Koivumäki	KHT, Oulu
Risto Hyvönen	KHT, Oulu

Hallituksen esitys yhtiön voittoa koskeviksi toimenpiteiksi

Yhtiön voitonjakokelpoiset varat ovat 23 357 735,15 euroa, josta tilikauden voitto on 2 780 045,84 euroa. Hallitus esittää, että osinkoa jaetaan 10,50 euroa osaketta kohti, yhteensä 1 260 000 euroa ja loppuosa tilikauden voitosta siirretään voittovarojen tilille. Yhtiön maksuvalmius on hyvä, eikä ehdotettu voitonjako vaaranna hallituksen näkemyksen mukaan yhtiön maksukykyä.

Yhtiön osakkeet

Yhtiöllä on 120 000 osaketta. Kukin osake oikeuttaa yhteen ääneen yhtiökokouksessa.

TULOSLASKELMA

	1.1. - 31.12.2019	1.1. - 31.12.2018
LIKEVAIHTO	19 667 390	18 776 105
Liiketoiminnan muut tuotot	100 532	134 329
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Ostot tilikauden aikana	-6 633 328	-6 169 491
Ulkopuoliset palvelut	-2 172 403	-2 530 897
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 488 457	-1 420 493
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-250 052	-250 901
Muut henkilösivukulut	-45 145	-43 910
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-3 108 071	-2 947 345
Liiketoiminnan muut kulut	-1 557 109	-1 547 613
LIKEVOITTO	4 513 357	3 999 783
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot sijoituksista omistusyhteisyriyksissä	0,00	763
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista	926 052	666 628
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	30 308	28 595
Rahoitusarvopaperien arvon alentumiset		
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Saman konsernin yrityksille		
Muille	-46 013	-56 440
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSIIRTOJA JA VEROJA	5 423 704	4 639 328
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys	-2 161 293	-2 422 968
Tuloverot	-482 366	-322 297
TILIKAUDEN VOITTO	2 780 046	1 894 063

TASE

	31.12.2019	31.12.2018
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	728 308	724 592
Aineettomat hyödykkeet	728 308	724 592
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	216 757	216 757
Rakennukset ja rakennelmat	749 713	816 075
Verkosto	44 946 164	42 581 177
Koneet ja kalusto	2 007 605	2 421 251
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063	16 063
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	166 496	402 502
Aineelliset hyödykkeet	48 102 797	46 453 824
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	1 681 879	1 681 879
Muut osakkeet ja osuudet	29 095 517	30 005 214
Lainasaamiset	46 991	46 991
Sijoitukset	30 824 387	31 734 084
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	3 699 751	3 528 619
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	24 484	107 949
Saamiset omistusyhteisyrityksiltä	44 952	39 636
Lainasaamiset	0	18 403
Siirtosaamiset	33 211	192 108
Lyhytaikaiset saamiset	3 802 398	3 886 715
Rahat ja pankkisaamiset	4 120 365	1 331 841
VASTAAVAA	87 578 255	84 131 056
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	201 826	201 826
Arvonkorotusrahasto	1 406 051	1 406 051
Vararahasto	1 312	1 312
Edellisten tilikausien voitto/ tappio	20 577 689	19 643 357
Tilikauden voitto	2 780 046	1 894 063
OMA PÄÄOMA	24 966 924	23 146 609
Tilinpäätössiirtojen kertymä		
Poistoero	32 020 205	29 858 912
Tilinpäätössiirtojen kertymä	32 020 205	29 858 912
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Liittymismaksut	19 118 553	18 824 310
Lainat rahoituslaitoksilta	6 550 000	7 450 000
Muut pitkäaikaiset velat	32 713	98 139
Pitkäaikainen	25 701 266	26 372 449
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	900 000	900 000
Ostovelat	1 834 232	1 902 401
Velat saman konsernin yrityksille	0	0
Velat omistusyhteisyrityksille	7 503	5 424
Muut velat	1 622 520	1 493 640
Siirtovelat	525 606	451 622
Lyhytaikainen	4 889 861	4 753 086
VIERAS PÄÄOMA	30 591 127	31 125 535
VASTATTAVAA	87 578 255	84 131 056

RAHOITUSLASKELMA (1000 €)

	31.12.2019	31.12.2018
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)		
Voitto ennen satunnaisia eriä	5 424	4 639
Oikaisut		
Suunnitelman mukaiset poistot	3 108	2 947
Rahoitustuotot ja -kulut	-910	-640
Muut oikaisut	-4	-19
Rahavirta ennen käyttö pääoman muutosta	7 617	6 927
Käyttö pääoman muutos		
Lyhytaikaisten korottomien liikesaamisten, lis.(-) / väh.(+)	66	-78
Lyhytaikaisten korottomien velkojen väh. (-) / lis.(+)	124	77
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	7 808	6 926
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-46	-56
Saadut korot liiketoiminnasta	30	29
Maksetut välittömät verot	-482	-322
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA (A)	7 309	6 577
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)		
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-4 761	-6 969
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutustulot	4	19
Investoinnit muihin sijoituksiin	-16	-16
Lainasaamisten lisäys	0	0
Lainasaamisten takaisinmaksut	18	222
Luovutustulot ja muut vähennykset muista sijoituksista	926	1 039
Saadut osingot investoinneista	926	667
Saadut korot investoinneista	0	1
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA (B)	-2 903	-5 037
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)		
Pitkäaikaisten lainojen nostot	0	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksut	-965	-965
Maksetut osingot	-947	-781
Saadut liittymismaksut	294	154
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA (C)	-1 618	-1 592
Rahavirtojen lisäys/ vähennys (A-B+C)	2 788	-52
Rahavarat 1.1.	1 332	1 384
Rahavarat 31.12.	4 120	1 332

Tunnuslukujen laskentakaavat

OMAN PÄÄOMAN TUOTTO, %

$100 \times \frac{\text{tulot ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja} - \text{verot}}{\text{oma pääoma} + \text{verovelattomat varaukset} + \text{arvostuserät}}$

oma pääoma + verovelattomat varaukset + arvostuserät

Nimittäjän korjattu oma pääoma kaikkine erineen lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

SIJOITETUN PÄÄOMAN TUOTTO, %

$100 \times \frac{\text{tulot ennen tilinpäätössiirtoja ja veroja} + \text{korkokulut ja muut rahoituskulut}}{\text{sijoitettu pääoma}}$

sijoitettu pääoma

Sijoitettu pääoma lasketaan tilikauden alun ja lopun keskiarvona.

Sijoitettu pääoma = korolliset velat + arvostuserät + varaukset, joista on vähennetty verovelka + oma pääoma + liittymismaksut

OMAVARAISUUSASTE, %

$100 \times \frac{\text{oma pääoma} + \text{verovelattomat varaukset} + \text{arvostuserät} + \text{liittymismaksut}}{\text{taseen loppusumma} - \text{saadut ennakot}}$

taseen loppusumma - saadut ennakot

TILINPÄÄTÖKSEN LIITETIEDOT 31.12.2019

Laadintaperiaatteet ja menetelmät

Konsernisuhde

Yhtiö kuuluu konserniin, jonka emoyhtiönä on Pellon Sähkö Oy, kotipaikka Pello. Konsernitilinpäätöksen jäljennös on saatavissa Pellon Sähkö Oy:n konttorista, Myllytie 1, 95700 Pello.

Pysyvien vastaavien arvostus

Aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty hankintamenoa vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu tasapoistoina aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden taloudellisen pitoajan perusteella.

Poistoajat ovat:

	Vuotta	Tasapoisto %
Aineettomat oikeudet	5–20	20–5
Muut pitkävaikutteiset menot	10	10
Rakennukset ja rakennelmat	30–40	3,3–2,5
Kevyet rakennelmat	10	10
Verkosto	25–40	4–2,5
Koneet ja kalusto	5–20	20–5

Rahoitusvälineiden arvostus

Rahoitusvälineet on arvostettu hankintamenoa tai sitä alempaan markkinahintaan.

Tuloslaskelmaa koskevat liitetiedot

	2019	2018		2019	2018
Liikevaihto toimialoittain			Henkilöstön määrä keskimäärin		
Verkkoliiketoiminta	10 423 228	9 752 845	Toimihenkilöitä	14,8	15,7
Tuotanto	8 582 438	8 216 843	Työntekijöitä	16,8	17,6
Palveluiden myynti ja muut tulot	661 724	806 417		31,6	33,3
	19 667 390	18 776 105	Tilintarkastus		
Liiketoiminnan muut tuotot			Tilintarkastuspalkkiot	14 089	13 798
Käyttöomaisuuden myyntivoitot	4 097	19 297	Poistot ja arvonalennukset		
Muut	96 435	115 032	Suunnitelman mukaiset poistot		
	100 532	134 329	Aineettomat hyödykkeet	124 730	169 526
Henkilöstömenot			Rakennukset ja rakennelmat	79 490	79 540
Palkat	1 488 457	1 420 493	Sähköverkosto	2 316 037	2 109 344
Eläkekulut	250 052	250 901	Koneet ja kalusto	587 814	588 935
Muut henkilöstökulut	45 145	43 910		3 108 071	2 947 345
Tuloslaskelman henkilöstökulut	1 783 654	1 715 304	Tilinpäätössiirrot		
Aktivoidut henkilöstömenot	164 988	229 781	Poistoeron muutos		
	1 948 642	1 945 085	Aineettomat hyödykkeet	28 599	-4 396
Maksetut palkat ja palkkiot			Rakennukset ja rakennelmat	-34 564	-32 638
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	165 552	146 797	Sähköverkosto	2 350 412	2 552 246
Muu henkilöstö	1 456 887	1 494 813	Koneet ja kalusto	-183 154	-92 243
Tilikauden kokonaispalkat	1 622 439	1 641 610		2 161 293	2 422 968

Tasetta koskevat liitetiedot

AINEELLISTEN
JA AINEETTOMIEN
HYÖDYKKEIDEN MUUTOKSET

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

Pitkävaikutteiset menot

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

Rakennukset ja rakenn.

Verkosto

Koneet ja kalusto

Muut aineelliset hyödykkeet

Keskeneräiset hankinnat

Sijoitukset

Osakkeet ja osuudet

Tase-erät yhteensä

	Hankinta- meno 1.1.2019	Lisäykset 1.1.–31.12.	Vähennykset 1.1.–31.12.	Hankinta- meno 31.12.2019	Kert. SUMU- poisto 31.12.	Kirjanpito- arvo 31.12.2019
Aineettomat oikeudet	2 556 545	128 446		2 684 991	1 956 683	728 308
Pitkävaikutteiset menot	101 778			101 778	101 778	0
Aineelliset hyödykkeet						
Maa- ja vesialueet	216 757			216 757		216 757
Rakennukset ja rakenn.	2 665 981	13 127		2 679 108	1 929 396	749 713
Verkosto	72 550 168	4 681 024		77 231 192	32 285 028	44 946 164
Koneet ja kalusto	9 220 561	174 169	17 328	9 377 402	7 369 797	2 007 605
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063			16 063		16 063
Keskeneräiset hankinnat	402 502	2 744	238 750	166 496		166 496
Sijoitukset						
Osakkeet ja osuudet	31 687 093	16 258	925 955	30 777 396		30 777 396
Tase-erät yhteensä	119 417 447	5 015 768	1 182 033	123 251 183	43 642 681	79 608 501

Osakkeiden ja osuuksien tasearvoon sisältyy 1994 tehtyjä arvonkorotuksia 1 597 785 €. Arvonkorotusrahastosta on siirretty rahastoanneissa osakepääomaan 191 734 €.

	Kirjanpitoarvo 31.12.2019	Kokonaispoistojen ja suunnitelmapoistojen kertynyt erotus 31.12.2019	Kokonaispoistojen jälkeinen menojäännös 31.12.2019
Aineettomat hyödykkeet			
Aineettomat oikeudet	728 308	243 581	484 727
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0	0
Aineelliset hyödykkeet			
Maa- ja vesialueet	216 757	0	216 757
Rakennukset ja rakenn.	749 713	23 892	725 821
Verkosto	44 946 164	30 946 821	13 999 344
Koneet ja kalusto	2 007 605	805 912	1 201 693
Muut aineelliset hyödykkeet	16 063		16 063
Keskeneräiset hankinnat	166 496		166 496
Sijoitukset			
Osakkeet ja osuudet	30 777 396		30 777 396
Tase-erät yhteensä	79 608 501	32 020 205	47 588 296

SIJOITUKSET
OSAKKEET JA OSUUDET

Omistusyhteisyrietykset

Tornionlaakson Voima Oy

Muut osakkeet ja osuudet

Lapin Sähkövoima Oy

Energiapolar Oy

Kymppivoima Oy

Kymppivoima Hydro Oy

Voimapiha Oy

Kittilän Alueverkko Oy

Muut pienet omistusosuudet yht.

Muut osakkeet ja osuudet yht.

	Osakkeita kpl	Osuus %	Nimellisarvo €	Kirjanpito- arvo €	Oma pääoma €	Voitto €
Tornionlaakson Voima Oy	500	50,0	84 094	1 681 879	189 114	0
Lapin Sähkövoima Oy	198 187	13,8	33 333	14 883 364		
Energiapolar Oy	113 738	17,8	113 738	117 732		
Kymppivoima Oy	117 675	5,1	2 811 471	7 525 582		
Kymppivoima Hydro Oy	1 329	8,3	17 809	178 086		
Voimapiha Oy	27 346	4,6	1 640 760	5 469 200		
Kittilän Alueverkko Oy	920	16,5	1 033 000	920 000		
Muut pienet omistusosuudet yht.				1 553		
Muut osakkeet ja osuudet yht.				29 095 517		

Yhtiö on sitoutunut kattamaan vuonna 2020 valmistuvalta ydinvoimalaitokselta hankimmallaan energialla osuutensa laitoksen rakentamis- ja sähköntuotanto-kustannuksista.

	2019	2018
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	24 484	107 949
Saamiset omistus-yhteisyrittäjäryyksiltä		
Myyntisaamiset	44 952	39 636
Lainasaamiset	0	0
	44 952	39 636
Siirtosaamiset		
Korkosaatavat	345	478
Myyntin jaksotussaamiset	748	2 151
Palkkojen eläke ja sos.kulu saamiset	0	17 578
Muut siirtosaamiset	32 118	172 201
	33 211	192 408
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	0	0
Velat omistusyhteis-yrityksille		
Ostovelat	7 503	5 424
Oman pääoman muutokset		
Voittovarar 1.1.	19 643 357	19 116 447
Siirretty edell. tilikauden voitto	1 894 063	1 305 446
Osingonjakovelan vanheneminen	60 269	61 464
Osingonjako	-1 020 000	-840 000
Voittovarar 31.12.	20 577 689	19 643 357
Tilikauden voitto	2 780 046	1 894 063
Jakokelpoinen oma pääoma		
Voittovarar aikaisemmilta vuosilta	20 577 689	19 643 357
Tilivuoden voitto	2 780 046	1 894 063
Vapaa oma pääoma yhteensä	23 357 735	21 537 421
Ostovelat		
Muille	1 834 232	1 902 401
Siirtovelat		
Palkkavaraukset ja sos. maksut	267 686	286 238
Lopullinen tulovero	162 352	82 249
Korkojaksotukset	4 740	5 471
Palkkojen tyel- ja sos. velat	15 734	461
Muut	75 094	77 202
	525 606	451 622

	2019	2018
Laskennalliset verovelat		
Poistoeroista	6 404 041	5 971 782
Vastuositoumukset		
Muiden puolesta annetut takaukset		
Annettu takaus pankkitakausliimitistä	2 671 500	2 671 500
Norjan pienvesivoiman lainatakaus Tikraft AS:n omistussuuden suhteessa	3 816 505	3 816 505
Yrityskiinnitykset		
Lainojen vakuutena	10 409 128	10 409 128
Lainojen määrä 31.12.	7 450 000	8 350 000
Johdannaissopimukset		
Sähkökaupan finanssi-sopimukset		
Kohde-etuuden käypä arvo	27 962	-47 141
Johdannaissopimukset on edellä arvostettu nettona tilinpäätöshetken markkina-arvoon. Sopimukset eräännyvät vuonna 2020.		

Kiinteistöinvestointi

Yhtiö on velvollinen tarkistamaan kiinteistöinvestoinneista tekemiään arvonlisäverovähennyksiä 4.955.929,90 €, mikäli kiinteistöjen verollinen käyttö vähenee suhteessa alkuperäiseen rakentamisen valmistusaikaiseen käyttötarkoitukseen tarkistuskauden aikana. Viimeinen tarkistusvuosi on vuosi 2028.

Yhtiöllä on velvollisuus palauttaa vuonna 2020 Energiaviraston päätöksen mukaisesti osa vuonna 2013 tuulivoimayhtiöltä veloitetusta kapasiteettivarauskasusta. Palautettava summa tarkentuu vuonna 2020 tehtävän kapasiteettivarauskasun uudelleenmäärityksen jälkeen.

Yhtiöllä on valtioneuvoston asetuksen 440/2003 mukainen vastuu kyllästettyjen pylväiden hävittämisestä.

SÄHKÖVERKKOTOMINNAN TULOSLASKELMA

1.1. - 31.12.2019 1.1. - 31.12.2018

LIIKEVAIHTO	10 423 228	9 752 845
Liiketoiminnan muut tuotot	93 920	130 023
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Häviösähkö	-607 878	-618 929
Muut ostot tilikauden aikana	-141 304	-203 816
Ulkopuoliset palvelut		
Alueverkko-,kantaverkko- ja verkkopalvelumaksut	-1 321 964	-1 406 993
Muut ulkopuoliset palvelut	-727 211	-845 713
Materiaalit ja palvelut	-2 798 356	-3 075 451
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-1 236 331	-1 143 699
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-207 315	-200 647
Muut henkilösivukulut	-37 380	-35 040
Henkilöstökulut	-1 481 026	-1 379 386
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot		
Sähköverkon hyödykkeistä	-2 316 037	-2 109 344
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	-780 061	-823 300
Poistot ja arvonalentumiset	-3 096 097	-2 932 644
Liiketoiminnan muut kulut		
Vuokratulot	-286 829	-273 965
Muut liiketoiminnan kulut	-1 072 778	-1 084 727
Liiketoiminnan muut kulut	-1 359 607	-1 358 692
LIIKEVOITTO/TAPPIO	1 782 063	1 136 695
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot osuuksista omistusyhteis-yrityksissä		
Muut korko- ja rahoitustuotot		
Muilta	28 369	27 293
Korkokulut ja muut rahoituskulut		
Muille	-225	-115
Rahoitustuotot ja kulut	28 144	27 178
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	1 810 207	1 163 872
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron muutos		
Sähköverkon hyödykkeistä	-2 350 412	-2 552 246
Muista pysyvien vastaavien hyödykkeistä	187 006	127 497
Tilinpäätössiirrot	-2 163 405	-2 424 749
Tuloverot	0	0
TILIKAUDEN VOITTO / TAPPIO	-353 198	-1 260 877

SÄHKÖVERKKOTOIMINNAN TASE

31.12.2019 31.12.2018

VASTAAVAA

PYSYVÄT VASTAAVAT

Aineettomat hyödykkeet		
Sähköverkon aineettomat hyödykkeet	511 534	495 857
Muut aineettomat hyödykkeet	199 623	198 063
Aineettomat hyödykkeet	711 157	693 920
Aineelliset hyödykkeet		
Sähköverkon aineelliset hyödykkeet	44 946 164	42 581 177
Muut aineelliset hyödykkeet	2 905 869	3 380 084
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	166 496	402 501
Aineelliset hyödykkeet	48 018 529	46 363 762
Sijoitukset	0	0
Muut osakkeet ja osuudet	921 553	921 513
Muut saamiset	46 991	46 991
Sijoitukset	968 544	968 504

VAIHTUVAT VASTAAVAT

Lyhytaikaiset saamiset		
Saamiset muilta	2 936 565	2 355 480
Lyhytaikaiset saamiset	2 936 565	2 355 480
Rahat ja pankkisaamiset	894 215	208 320
VASTAAVAA	53 529 011	50 589 986

VASTATTAVAA

OMA PÄÄOMA

Osuus osakepääomasta	165 497	165 497
Osuus vararahastosta	1 076	1 076
Edellisten tilikausien voitto/tappio	-9 886 686	-8 625 810
Tilikauden tappio/voitto	-353 198	-1 260 877
OMA PÄÄOMA	-10 073 312	-9 720 114

Tilinpäätössiirtojen kertymä

Poistoero	31 956 164	29 799 194
Tilinpäätössiirtojen kertymä	31 956 164	29 799 194

VIERAS PÄÄOMA

Pitkäaikainen vieras pääoma		
Muut pitkäaikaiset velat	32 713	98 139
Pitkäaikainen koroton vieras pääom		
Palautettavat liittymismaksut	19 118 553	18 824 310
Pitkäaikainen vieras pääoma	19 151 266	18 922 449
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta		
Lyhytaikainen koroton vieras pääoma		
Sisäiset velat	9 636 189	8 929 981
Velat saman konsernin yrityksille	0	0
Velat muille	2 858 703	2 658 476
Lyhytaikainen vieras pääoma	12 494 892	11 588 457
VASTATTAVAA	53 529 011	50 589 986

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TULOSLASKELMA

1.1. - 31.12.2019 1.1. - 31.12.2018

LIIKEVAIHTO	8 582 438	8 216 843
Liiketoiminnan muut tulot	0	0
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat		
Muut ostot tilikauden aikana	-5 700 660	-5 265 581
Ulkoiset palvelut		
Muut ulkoiset palvelut	-18 184	-20 311
Materiaalit ja palvelut	-5 718 844	-5 285 892
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-36 070	-34 065
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-6 083	-6 191
Muut henkilösivukulut	-1 129	-1 098
Henkilöstökulut	-43 282	-41 354
Liiketoiminnan muut kulut	-31 609	-27 379
LIIKEVOITTO	2 788 703	2 862 218
Rahoitustuotot ja kulut		
Tuotot muista pysyvien vastaavien sijoituksista		
Muilta	768 759	589 077
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-45 789	-56 313
Rahoitustuotot ja kulut	722 970	532 764
VOITTO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	3 511 673	3 394 982
Tuloverot	-482 366	-321 769
TILIKAUDEN VOITTO	3 029 307	3 073 213

MUUN SÄHKÖLIIKETOIMINNAN TASE

31.12.2019 31.12.2018

VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Sijoitukset		
Osuudet omistusyhteisyrityksissä	1 681 879	1 681 879
Muut osakkeet ja osuudet	28 056 232	28 965 969
Sijoitukset	29 738 111	30 647 848
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Lyhytaikaiset saamiset		
Sisäiset saamiset	7 110 460	6 677 612
Saamiset muilta	796 511	1 272 541
Lyhytaikaiset saamiset	7 906 972	7 950 153
Rahat ja pankkisaamiset	3 175 534	1 107 497
VASTAAVAA	40 820 616	39 705 498
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
Osuus osakepääomasta	28 329	28 329
Arvonkorotusrahasto	1 406 051	1 406 051
Edellisten tilikausien voitto	27 869 192	25 755 710
Tilikauden voitto	3 029 307	3 073 213
OMA PÄÄOMA	32 332 878	30 263 303
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	6 550 000	7 450 000
Pitkäaikainen vieras pääoma	6 550 000	7 450 000
Lyhytaikainen vieras pääoma		
Lainat rahoituslaitoksilta	900 000	900 000
Lyhytaikainen koroton vieraspääoma		
Velat muille	1 037 738	1 092 195
Lyhytaikainen vieras pääoma	1 937 738	1 992 195
VIERAS PÄÄOMA	8 487 738	9 442 195
VASTATTAVAA	40 820 616	39 705 498

Lisätiedot

Selvitys eriyttämisestä ja yhteisten kulujen ja tase-erien jakoperusteista eriytetyille liiketoiminnoille.

Sähköliiketoimintoina on eriytetty sähköverkkotoiminta ja muu sähköliiketoiminta, joka sisältää osakkuussähkön hankinnan ja myynnin.

Eriyttäminen on toteutettu sisäisen laskennan avulla aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

Yhteiset kulut on jaettu kohdistettujen toimintakustannusten ja käytön suhteessa.

Yhteiset tase-erät on kohdistettu eri liiketoiminnoille aiheuttamisperiaatetta mahdollisimman tarkasti noudattaen. Tasauseränä on käytetty sisäisiä saamia ja velkoja.

Tilinpäätösten laadinnassa on noudatettu Kauppa- ja teollisuusministeriön antamaa sähköliiketoimintojen eriytettävien tilinpäätösten kaavaa.

Selvitys suunnitelman mukaisten poistojen laskentaperusteista poistoryhmittäin.

Poistot on laskettu käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen käyttöajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintahinnasta. Poistosuunnitelma on esitetty liitetiedoissa.

Verkkotoiminnasta lasketut tunnusluvut

Investoinnit:	1000 €	Sijoitetun pääoman tuotto-% laskettuna
Siirto- ja jakeluverkosto	5 158	KTM:n tunnuslukuja
Sähkölaitosvaraston lis+/väh-	0	koskevan päätöksen
Keskeneräiset omat työt lis+/väh-	-239	mukaisesti on 5,3 %
KWh-mittarit ja ohjausyksiköt	87	(3,6 %). Siirtohinnat ovat
Koneet ja kalusto	49	kohtuullisen tuoton arvi-
Aineettomat hyödykkeet	55	oinnin sallimissa rajoissa.
Investoinnit yhteensä	5 110	

TORNIONLAAKSON SÄHKÖ

PÄÄKONTTORI

Myllytie 1, 95700 Pello | Puhelin 016 532 020 | tls@tls.fi | www.tornionlaaksonsahko.fi

ALUETOIMISTOT

TORNIO, Vallonahontie 30, 95590 Arpela

PELLO, Myllytie 1, 95700 Pello

KOLARI, Pellontie 2, 95900 Kolari

YLITORNIO, Teollisuustie 16, 95600 Ylitornio